Maria Pacholska, *Wynikowy plan nauczania historii w I klasie szkoły ponadgimnazjalnej* do podręcznika *Ku współczesności. Dzieje najnowsze 1918–2006*

Temat lekcji	Liczba godzin	Odnie-sienia do PP	Wymagania edukacyjne w ujęciu czynnościowym		Metody i środki dydaktyczne	Procedury sprawdzania wiedzy
			poziom podstawowy	poziom ponadpodstawowy		
1. Na gruzach Wielkiej Wojny 1. Czas wielkich przemian 2. Zakończenie wojny 3. Na gruzach Wielkiej Wojny 4. Nareszcie pokój 5. Powojenny porządek 6. Nowa Europa 7. Liga Narodów	2	1.1., 1.2., 1.3.	**Uczeń:** **– zna daty:** październik 1917, 11.11.1918, styczeń 1919–styczeń 1920, 28.06.1919; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** trójporozumienie (ententa), trójprzymierze (państwa centralne), rewolucja październikowa 1917, stronnictwo proaustriackie, stronnictwo prorosyjskie, Wielka Wojna, konferencja paryska, Wielka Czwórka, traktat wersalski, plebiscyt, reparacje, izolacjonizm, Liga Narodów; **– zna postaci:** Roman Dmowski, Józef Piłsudski, Thomas Woodrow Wilson; – przypomina wiadomości nt. bloków państw przed I wojną światową, sytuacji na ziemiach polskich i rewolucji październikowej;	**Uczeń:** **– zna daty:** marzec 1918, listopad 1918; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** pokój brzeski, system (porządek) wersalski, „cios w plecy”, demilitaryzacja, abdykacja, niemiecka rewolucja listopadowa 1918, Republika Weimarska, socjaldemokracja, 14 punktów Wilsona, mały traktat wersalski (traktaty mniejszościowe), terytoria mandatowe; **– zna postaci:** David Lloyd George, Georges Clemenceau, Vittorio Orlando; – analizuje skutki strat ludnościowych poniesionych w I wojnie światowej; – zna okoliczności podpisania rozejmu w Compiègne;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca z mapą, – praca ze źródłami (teksty źródłowe, dane statystyczne). **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapa „Nowe państwa europejskie po I wojnie światowej”.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapą.

			– wymienia najważniejsze decyzje traktatu wersalskiego dotyczące państwa niemieckiego i zmian terytorialnych w Europie; – wymienia państwa powstałe w Europie po I wojnie światowej; – omawia przyczyny powstania oraz główne cele Ligi Narodów*;* *– porządkuje wydarzenia z historii powszechnej;* *– rozpoznaje rodzaje źródeł;* *– ocenia przydatność źródeł do wyjaśnienia problemu historycznego.*	– wyjaśnia znaczenie traktatu wersalskiego; – zna propozycje prezydenta Wilsona (tzw. 14 punktów), które zostały uwzględnione w zapisach traktatu wersalskiego; – wyjaśnia, dlaczego po I wojnie światowej powstało w Europie wiele nowych państw; – zna skutki przegranej wojny dla Niemiec i sytuację społeczno-polityczną w tym kraju po jej zakończeniu; – wyjaśnia, dlaczego Niemcy uważali postanowienia traktatu wersalskiego za niesprawiedliwe; – wyjaśnia przyczyny powstanie polityki izolacjonizmu Stanów Zjednoczonych; – podaje przyczyny podpisania małego traktatu wersalskiego i wyjaśnia, dlaczego Polska musiała go podpisać; *– dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach;* *– ocenia przydatność źródeł do wyjaśnienia problemu historycznego;* *– dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.*		

2. Znów niepodległa 1. Ośrodki władzy 2. Rząd w Polsce, rząd za granicą 3. Jaka Polska – inkorporacja czy federacja? 4. Wojna o Polskę, wojna o Ukrainę (granica wschodnia) 5. Nowa unia czy konflikt z Litwą? 6. Powstanie wielkopolskie, kwestia Pomorza (granica zachodnia) 7. Regiony plebiscytowe 8. Konflikt z Czechosłowacją (granica południowa) 9. Ostateczne rozstrzygnięcia	2	2.1., 2.2., 2.3., 2.7.	**Uczeń:** **– zna daty:** 11.11.1918, 27.12.1918, 17.08.1919, 20.08.1920, 2/3.05.1921; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** naczelnik państwa, federacja, inkorporacja, koncepcja federacyjna, koncepcja inkorporacyjna, wolne miasto, plebiscyt, powstanie wielkopolskie, I, II i III powstanie śląskie; **– zna postaci:** Ignacy Jan Paderewski, Józef Piłsudski, Roman Dmowski; – wyjaśnia przyczynę istnienia dwóch polskich rządów (w Polsce i za granicą); – porównuje koncepcje Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego dotyczące granicy wschodniej; – charakteryzuje postanowienia traktatu wersalskiego wobec ziem polskich; – wyjaśnia znaczenie powstań – wielkopolskiego i śląskich, dla odbudowy państwa polskiego; – opisuje przebieg wojny o Ukrainę; – wyjaśnia, na czym polegał konflikt z Litwą; – rozumie, na czym polegał status Wolnego Miasta Gdańska;	**Uczeń:** **– zna daty:** marzec 1918; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego, Rada Regencyjna, Polska Komisja Likwidacyjna, Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej, Rady Delegatów Robotniczych; Komitet Narodowy Polski, traktat brzeski, orlęta lwowskie, Błękitna Armia Hallera (Armia Polska we Francji), Litwa Środkowa, bunt Żeligowskiego, mały traktat wersalski; **– zna postaci:** Jędrzej Moraczewski, Symon Petlura, Lucjan Żeligowski, Józef Haller, Wojciech Korfanty; – wymienia ośrodki władzy powstałe na ziemiach polskich w 1918 roku (Rada Regencyjna, Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego, Polska Komisja Likwidacyjna, Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej, Rady Delegatów Robotniczych); – porównuje cele i skutki powstania wielkopolskiego i powstań śląskich; – analizuje przebieg i skutki plebiscytów przeprowadzonych na ziemiach polskich;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca z mapą, – praca ze źródłami, – metoda biograficzna, – plakat dydaktyczny/karta pracy. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapy „Narodziny II Rzeczypospolitej”, „Plebiscyt na Warmii i Mazurach 11 VII 1920 r.”, Litwa Środkowa 1919–1922”, „Powstania i plebiscyt na Górnym Śląsku 1919–1921”, „Konflikt o Śląsk Cieszyński 1919–1920”, – diagram „Podział	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapami, – aktywności podczas lekcji, – realizacji plakatu dydaktycznego: „Miejsca pamięci związane z kształtowaniem się II RP w moim regionie” lub wypełnia karty pracy.

			– wyjaśnia, na czym polegał konflikt z Czechosłowacją; – wymienia państwa sąsiadujące z II RP; *– porządkuje wydarzenia z dziejów ojczystych.*	– zna zobowiązania wynikające z małego traktatu wersalskiego; – wyjaśnia, dlaczego odrodzenie się państwa polskiego budziło obawy innych europejskich krajów; – zna miejsca pamięci ze swojego regionu związane z okresem kształtowania się granic II RP; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;* *– analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki;* *– ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;* *– dokonuje selekcji i hierarchizacji informacji z różnych źródeł wiedzy.*	Górnego Śląska po III powstaniu śląskim”.	
3. Wojna z bolszewikami: 1. Ziemie niczyje 2. Bitwa warszawska 3. Cud nad Wisłą 4. Ententa – Polska – Rosja Radziecka 5. Rozmowy o granicach. Traktat ryski	1	2.2., 2.3., 2.7.	**Uczeń:** **– zna daty:** 15.08.1920, 18.03.1921; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** kresy wschodnie, ofensywa, kontrofensywa, biali, czerwoni, Armia Czerwona, bolszewik, sowiet, bitwa warszawska, „cud nad Wisłą”, linia Curzona, pokój ryski, Narodowa Demokracja (ND, endecja); **– zna postaci:** Józef Piłsudski;	**Uczeń:** **– zna daty:** 20–26.09.1919; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** „Tarcza Wisła”, wyprawa kijowska, Konarmia, bitwa nad Niemnem, polskie Termopile, obóz w Strzałkowie, restytucja, restauracja, repatriacja; **– zna postaci:** Józef Haller, Michał Tuchaczewski, Symon Petlura, Siemion Budionny;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca z mapą, – praca ze źródłami, – drama, – symulacja. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapą, – aktywności podczas lekcji.

			– przedstawia stanowisko ententy w sprawie wschodniej granicy Polski; – przedstawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej; – zna przebieg linii Curzona; – wymienia główne postanowienia traktatu ryskiego; – poznaje podstawy do pracy nad karykaturą i plakatem jako narzędziami propagandy; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych.*	– zna przyczyny wojny z bolszewicką Rosją; – wyjaśnia stanowisko ententy w sprawie wschodniej granicy Polski; – omawia znaczenie traktatu ryskiego i jego skutki; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;* *– analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki;* *– rozpoznaje rodzaje źródeł;* *– ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;* *– dostrzega wielorakie interpretacje historii.*	ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapa „Wojna polsko-bolszewicka” i diagram „Rozkład sił polskich i bolszewickich”; *środki audiowizualne.	
4. Trudne początki – kształtowanie ustroju Polski: 1. Pierwszy sejm II Rzeczypospolitej 2. Konstytucja marcowa 3. Mniejszości narodowe	2	2.4., 2.5.	**Uczeń:** **– zna daty:** 20.02.1919, 17.03.1921, 16.12.1922; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** agitacja, mała konstytucja, sejm ustawodawczy, główne partie II RP (Polska Partia Socjalistyczna, Polskie Stronnictwo Ludowe „Piast”, Związek Ludowo-	**Uczeń:** **– zna daty:** 22.11.1918, 26.01.1919, 5.11.1922; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** pakt lanckoroński, Chrześcijański Związek Jedności Narodowej (Chjena), rząd Chjeno-Piasta, Obóz Wielkiej Polski (OWP), Obóz Narodowo-Radykalny	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – praca w grupach, – dyskusja. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik:	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – udziału w dyskusji, – analizy tekstów źródłowych.

			Narodowy, Polskie Stronnictwo Ludowe „Wyzwolenie”, Narodowa Partia Robotnicza), konstytucja marcowa, system parlamentarno-gabinetowy, autonomia, państwo wielonarodowościowe, nacjonalizm, antysemityzm; **– zna postaci:** Wincenty Witos, Gabriel Narutowicz, Stanisław Wojciechowski; – przedstawia działalność sejmu ustawodawczego; – wyjaśnia cel małej konstytucji; – charakteryzuje główne ugrupowania polityczne II RP; – rozumie rolę naczelnika państwa; – wymienia uprawnienia sejmu, rządu i prezydenta zapisane w konstytucji marcowej; – charakteryzuje strukturę narodowościową i wyznaniową odrodzonego państwa polskiego; *– dostrzega ciągłość procesów historycznych.*	(ONR), ksenofobia, asymilacja kulturowa, getto ławkowe, *numerus clausus*, diaspora; **– zna postaci:** Jędrzej Moraczewski; – interpretuje wyniki wyborów do sejmu ustawodawczego 1922; – rozumie znaczenie uchwalenia małej konstytucji; – wyjaśnia rolę poszczególnych organów państwowych w procesie uchwalania ustaw według konstytucji marcowej; – wyjaśnia okoliczności zamachu na Gabriela Narutowicza; – charakteryzuje poglądy polskich ugrupowań politycznych na temat mniejszości narodowych; – dostrzega przyczyny konfliktów narodowościowych w II RP; *– rozpoznaje rodzaje źródeł;* *– ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*	– tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – diagramy „Rozkład sił w sejmie ustawodawczym w 1922”, „Struktura narodowa”, „Struktura narodowościowa”, – mapa „Struktura narodowościowa i wyznaniowa II PR”.	

5. Zbudować państwo 1. Gospodarka od podstaw 2. Inwestycje dwudziestolecia – Gdynia i COP 3. Kultura, nauka i sport 4. Struktura społeczna w II RP 5. Oświata w II RP	2	2.5.,2.6.	**Uczeń:** **– zna daty:** 1923; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Bank Polski, inflacja, hiperinflacja, reforma walutowa, reforma rolna, wojna celna z Niemcami, Polska A i B, Centralny Okręg Przemysłowy (COP), budowa Gdyni, Biblioteka Narodowa, Polskie Radio, obowiązek szkolny; **– zna postaci:** Władysław Grabski, Eugeniusz Kwiatkowski, Władysław Reymont, Julian Tuwim, Stanisław Ignacy Witkiewicz (Witkacy), Pola Negri, Janusz Kusociński, Franciszek Żwirko, Stanisław Wigura; – wymienia czynniki utrudniające proces integracji odrodzonego państwa polskiego; – rozumie, na czym polegała działalność rządu Władysława Grabskiego dla opanowania kryzysu; – wymienia reformy rządu; – omawia reformę walutową; – opisuje reformę rolną; – omawia powstanie COP i budowę Gdyni; – wyjaśnia, na czym polegała wojna celna z Niemcami;	**Uczeń:** **– zna daty:** 1923, 1924, 1925–1930, 1926, 1929, 1930, 1932; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** marka polska, parcelacja, folwark, ustawodawstwo socjalne, styl modernistyczny, Instytut Radowy, Polska Akademia Umiejętności, „Wiadomości Literackie”, burżuazja, drobnomieszczaństwo, ziemiaństwo; **– zna postaci:** Stefan Żeromski, Maria Dąbrowska, Zofia Nałkowska, Tadeusz Boy-Żeleński, Bruno Schulz, Antoni Słonimski, Witkacy, Karol Szymanowski, Tadeusz Peiper, Czesław Miłosz, August Zamoyski, Jarosław Iwaszkiewicz, Henryk Kuna, Władysław Ślewiński, Józef Pankiewicz, Tadeusz Makowski, Halina Konopacka, Stanisława Walasiewicz, Stefan Banach, Ludwik Hirszfeld, Szymon Aszkenazy, Tadeusz Kotarbiński, Władysław Tatarkiewicz, Florian Znaniecki; – omawia czynniki utrudniające proces integracji odrodzonego państwa polskiego; – wyjaśnia, w jaki sposób zwalczono kryzys gospodarczy;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca z mapą, – praca ze źródłami, – dyskusja, – portfolio. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapa „Gospodarka II RP”, – diagramy „Sieć dróg bitych w okresie międzywojennym”, „Przeciętne ceny ziemi folwarcznej za 1 ha w zł”; *środki audiowizualne.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – udziału w dyskusji, – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapkami, – poziomu merytorycznego portfolia „Jakie inwestycje powstały w mojej okolicy w czasie II RP”; – poziomu merytorycznego prezentacji multimedialnej: „Osiągnięcia II RP w kulturze, nauce i sporcie”.

			– porównuje przejawy kryzysu gospodarczego na świecie i w Polsce, wskazując jego specyficzne cechy; – charakteryzuje strukturę społeczną odrodzonego państwa polskiego; – omawia osiągnięcia kultury, nauki i sportu w II RP; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z dziejów ojczystych;* *– dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*	– rozumie cel powstania COP i budowę Gdyni; – przedstawia czynniki spowalniające rozwój polskiej gospodarki; – wyjaśnia znaczenie reform – walutowej i rolnej – dla gospodarki kraju; – ocenia skutki wojny celnej z Niemcami; – analizuje strukturę społeczną II Rzeczypospolitej; – wyjaśnia, na czym polegało znaczenie obowiązku szkolnego i ujednolicenia systemu oświaty dla rozwoju kraju; *– dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*		
6. Świat po Wielkiej Wojnie 1. USA a odbudowa Europy 2. Wielki Kryzys 3. Nowy Ład 4. Powojenne	2	6.2.	**Uczeń:** **– zna daty:** 24.10.1929; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** rasizm, segregacja rasowa, Ku-Klux-Klan, mafia, akcje, spekulacja, krach	**Uczeń:** **– zna daty:** 1932; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** produkcja taśmowa, koniunktura, interwencjonizm, roboty publiczne;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca z mapami, – praca ze źródłami, – dyskusja.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – udziału w dyskusji, – pracy

kryzysy w Europie 5. Problemy nowych państw europejskich 6. Kobiety w powojennym społeczeństwie 7. Kultura i techniki lat 20. i 30. XX wieku			giełdowy, czarny czwartek, Wielki Kryzys, inflacja, hiperinflacja, Nowy Ład (*New Deal*), roboty publiczne, emancypacja kobiet; **– zna postaci:** Franklin Delano Roosevelt; – wymienia przyczyny rozkwitu gospodarki USA po zakończeniu I wojny światowej; – przedstawia problemy społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym w USA; – wymienia przyczyny Wielkiego Kryzysu w USA i Europie; – przedstawia główne założenia Nowego Ładu; – rozumie, na czym polegała emancypacja kobiet; – wymienia osiągnięcia kultury i techniki lat 20. i 30. XX wieku; *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*	**– zna postaci:** Henry Ford, John Maynard Keynes, Al Capone, Charlie Chaplin, Coco Chanel, Louis Armstrong, Marlena Dietrich; – analizuje sytuację społeczno-polityczną w dwudziestoleciu międzywojennym w Stanach Zjednoczonych; – ocenia wpływ Wielkiego Kryzysu na zmiany polityki gospodarczej Stanów Zjednoczonych i Europy; – wyjaśnia, na czym polegało powiązanie gospodarki amerykańskiej z gospodarką europejską w dwudziestoleciu międzywojennym; – przedstawia negatywne i pozytywne skutki interwencjonizmu państwowego; – podaje przyczyny kryzysu w Niemczech po I wojnie światowej; – analizuje społeczno-polityczne skutki wielkiego kryzysu w Europie; – analizuje problemy nowych państw w Europie; *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*	**Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – karykatura „Ofiara krachu bankowego”, – diagram „Produkt krajowy brutto Stanów Zjednoczonych w latach 1927–1941”, – rozkładówka „Technika i kultura masowa w dwudziestoleciu międzywojennym”; *środki audiowizualne.	z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – prezentacje nt. kultury i techniki lat 20. i 30. XX wieku.

7. Od Rosji bolszewickiej do ZSRR 1. Bolszewicki internacjonalizm 2. Pod władzą partii 3. Sztuka i nauka w ZSRR 4. Walka klas 5. Stalin u władzy	2	4.1., 4.2.	**Uczeń:** **– zna daty:** grudzień 1922, 1924; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** komunizm, socjalizm, internacjonalizm, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), gospodarka centralnie planowana, nacjonalizacja, reglamentacja, czarny rynek, Nowa Ekonomiczna Polityka (NEP), Wszechzwiązkowa Komunistyczna Partia(bolszewików) – WKP(b); totalitaryzm, indoktrynacja, kolektywizacja rolnictwa, kołchoz, sowchoz, stalinizm, industrializacja, kult Stalina, głód na Ukrainie, przodownik pracy, propaganda, łagier, czystki, Czeka/NKWD; **– zna postaci:** Józef Stalin, Włodzimierz Lenin; – omawia założenia komunizmu; – porównuje socjalizm i komunizm; – wyjaśnia, jak doszło do utworzenia ZSRR; – wie, na czym polegał komunizm wojenny; – charakteryzuje przyczyny wprowadzenia i zasady NEP-u; – wyjaśnia pojęcie nacjonalizacji;	**Uczeń:** **– zna daty:** 1921–1929, 1924–1929, 1931–1933, 1934–1938; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** zasada samostanowienia narodów, internacjonalizm proletariacki, Międzynarodówka (Komintern), ateizm, materializm, socrealizm, pionierzy, Komsomoł, Wielka Czystka, Wielki Głód, kułak, proces pokazowy, GUŁag, wróg ludu, reżim totalitarny, walka klas, stachanowcy; **– zna postaci:** Karol Marks, Aleksiej Stachanow; – wyjaśnia, jak bolszewicy rozumieli internacjonalizm proletariacki; – rozumie przyczyny i cel utworzenia Międzynarodówki Komunistycznej; – wyjaśnia, na czym polegał proces upartyjniania w ZSRR; – przedstawia różnice między komunizmem wojennym a NEP; – rozumie znaczenie ateizmu i materializmu dla ideologii komunistycznej; – wyjaśnia rolę indoktrynacji i propagandy w celu stworzenia „nowego człowieka”;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – dyskusja. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe; *środki audiowizualne.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy, (kartkówka), – udziału w dyskusji, – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – poziomu merytorycznego prezentacji multimedialnej „Sztuka socrealizmu w ZSRR w okresie stalinizmu”, – referatu „Przebudowa gospodarki ZSRR w latach 1917–1941”.

			– charakteryzuje kolektywizację rolnictwa i jej skutki; – rozumie, na czym polegała industrializacja; – uzasadnia, że sztuka i nauka zostały podporządkowane ideologii komunistycznej; – wymienia elementy kultu Stalina; – wyjaśnia, jakim celom służyły łagry; – rozumie, na czym polegał terror stalinowski; – zna cele działalności Czeka/NKWD; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej;* *– rozpoznaje rodzaje źródeł;* *– dostrzega problem i buduje argumentację.*	– wyjaśnia, czemu służył styl socrealistyczny; – omawia pojęcie walki klas; – wyjaśnia, na czym polegała stalinizacja gospodarki i uzasadnia, że była ona odejściem od NEP; – wyjaśnia, jak doszło do głodu na Ukrainie; – wyjaśnia, czemu służyło współzawodnictwo pracy; – analizuje skutki Wielkiej Czystki; – tłumaczy rolę Czeka/NKWD w umacnianiu ustroju komunistycznego; *– dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;* *– ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*		
8. Narodziny totalitaryzmów 1. Żołnierze bez okopów 2. Źródła faszyzmu 3. Faszyzm we Włoszech 4. Nazizm		3.1., 3.2., 3.3., 4.3.	**Uczeń:** **– zna daty:** 1919, 1925, 1932, 1934; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Narodowa Partia Faszystowska, faszyzm, tzw. marsz na Rzym, duce, nazizm, Narodowosocjalistyczna Niemiecka	**Uczeń:** **– zna daty:** 1920, 1921, 1922, 1923, 1933, 1938; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Wielka Italia, czarne koszule, brunatne koszule, Aryjczycy (nadludzie), nie-Aryjczycy	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – plakat dydaktyczny, – debata „za	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – udziału w debacie, – pracy z materiałem

5. Droga do władzy 6. Państwo aryjskie 7. Totalitaryzm			Partia Robotników (NSDAP), *Mein Kampf*, Aryjczycy/Ariowie, przestrzeń życiowa (*Lebensraum*), führer, ustawy norymberskie, gestapo, Sturmabteilung (SA),swastyka, gwiazda Dawida, kult wodza, „noc kryształowa”, totalitaryzm, obóz koncentracyjny; **– zna postaci:** Benito Mussolini, Adolf Hitler, Joseph Goebbels; – analizuje skutki wojny w życiu byłych żołnierzy; – wymienia przyczyny powstania w dwudziestoleciu międzywojennym faszyzmu i nazizmu w Europie; – przedstawia program faszystów; – opisuje sposób zdobycia władzy przez Mussoliniego; – charakteryzuje program nazistów; – opisuje sposób przejęcia władzy przez Hitlera; – opisuje politykę nazistów wobec społeczeństwa; – zna rolę gestapo i SA; – wymienia cechy państwa totalitarnego;	(podludzie), pucz monachijski, Reichstag, partia wodzowska, organizacje paramilitarne, *fasces*, monopartyjność, Wielkie Niemcy, indoktrynacja, Hitlerjugend, Balilla; **– zna postaci:** Giacomo Mateotti, Giovanni Amendola, Paul von Hindenburg, Martin Bormann; – analizuje program faszystów w kontekście polityki wewnętrznej i zewnętrznej; – porównuje ideologię faszyzmu z ideologią nazizmu; – zna ideę państwa aryjskiego i skutki jej wprowadzenia Niemczech; – omawia działania nazistów wymierzone przeciwko Żydom; – analizuje struktury władzy w państwie włoskim i niemieckim; – charakteryzuje symbole faszyzmu i nazizmu; – ocenia rolę propagandy w państwach totalitarnych; – charakteryzuje aparat przemocy w państwach totalitarnych; – przedstawia cel indoktrynacji prowadzonej wobec młodzieży; – porównuje państwa o ustrojach totalitarnych: Niemcy, Włochy i ZSRR;	i przeciw”. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe; *środki audiowizualne.	ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – poziomu merytorycznego audycji radiowej „Jestem Niemcem, skończyła się wojna…”.

			– dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej.*	– porównuje sposób zdobycia władzy przez Stalina i Hitlera (przemoc – działanie w ramach procedur demokratycznych); *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*		
9. Polska autorytarna – od przewrotu majowego do konstytucji kwietniowej 1. Przewrót majowy 2. Sanacja, czyli uzdrowienie 3. Wybory brzeskie 4. Konstytucja kwietniowa 5. Sanacja bez Piłsudskiego	2	5.1., 5.2., 5.3.	**Uczeń:** **– zna daty:** 12.05.1926, 2.08.1926, 23.04.1935,12.05.1935; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** sejmokracja, partykularyzm, przewrót majowy, zamach stanu, sanacja, autorytaryzm, nowela sierpniowa, Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem (BBWR), koalicja rządowa, propaganda, wybory brzeskie, Centrolew, konstytucja kwietniowa, Obóz Zjednoczenia Narodowego (OZN); **– zna postaci:** Józef Piłsudski, Stanisław Wojciechowski, Ignacy Mościcki, Wincenty Witos, Edward Rydz-Śmigły, Józef Beck; – opisuje przyczyny i przebieg przewrotu majowego; wyjaśni,	**Uczeń:** – zna daty: 1928, 1929, 1936, 1937, 1938; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Stronnictwo Ludowe, Stronnictwo Pracy, Obóz Narodowo-Radykalny (ONR), tzw. Zamek, Generalny Inspektorat Sił Zbrojnych (GISZ), Front Morges; **– zna postaci:** Władysław Grabski, Władysław Sikorski, Kazimierz Bartel; – porównuje ustrój Polski przed przewrotem majowym i po nim; – ocenia dobre i złe strony sanacji; – wyjaśnia okoliczności uchwalenia tzw. noweli sierpniowej; – analizuje wpływ tzw. noweli sierpniowej na ustrój II RP; – przedstawia okoliczności powstania BBWR i Centrolewu;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – debata, – drama. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, w tym karykatura, – teksty źródłowe; *środki audiowizualne.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – udziału w debacie, – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych.

			dlaczego jest nazywany zamachem stanu; – charakteryzuje zmiany w konstytucji marcowej, które wprowadziła nowela sierpniowa; – przedstawia program polityczny sanacji; – charakteryzuje system autorytarny; – charakteryzuje metody walki sanacji z opozycją polityczną; – wyjaśnia, jaką rolę na scenie politycznej pełniły BBWR i Centrolew; – przedstawia przebieg i skutki wyborów brzeskich; – wymienia uprawnienia sejmu, rządu i prezydenta zapisane w konstytucji kwietniowej; – charakteryzuje sytuację obozu sanacyjnego po śmierci Piłsudskiego; – przedstawia dwa ośrodki władzy w obozie sanacji; *– dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach;* *– rozpoznaje rodzaje źródeł.*	– formułuje swoją opinię o metodach stosowanych wobec opozycji; – objaśnia postępowanie władz przed wyborami w 1930 roku; – analizuje sytuację w państwie po wyborach brzeskich; – porównuje postanowienia konstytucji marcowej i kwietniowej dotyczące roli prezydenta; – ocenia zasługi Piłsudskiego dla Polski międzywojennej; – wyjaśnia, dlaczego po śmierci Józefa Piłsudskiego doszło do rozłamu w obozie sanacji; – omawia sytuację na polskiej scenie politycznej po 1935 roku; – wskazuje różnice między demokracją parlamentarną a rządami autorytarnymi; *– analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki;* *– ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym;* *– dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.*		

10. Polska w Europie międzywojennej 1. Relacje polsko-czechosłowackie 2. Stosunki polsko-litewskie 3. Sojusznicy i wrogowie 4. Polityka równowagi między Polską a Niemcami 5. Ostatnie traktaty	1	5.4., 7.2.	**Uczeń:** **– zna daty:** 1922, 1925, 1932, 1934, 23.08.1939, 25.08.1939; **– zna postaci:** Józef Piłsudski, Józef Beck, Joachim von Ribbentrop, Wiaczesław Mołotow; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** ultimatum, traktat w Locarno, układ w Rapallo, polityka równowagi, eksterytorialność, pakt Ribbentrop–Mołotow; – przedstawia przedmiot sporu między Polską i Czechosłowacją; – wyjaśnia, na czym polegał konflikt polsko-litewski; – przedstawia traktat w Locarno i układ w Rapallo; – charakteryzuje gwarancje francuskie dla Polski; – opisuje główne założenia polityki równowagi Józefa Piłsudskiego; – wymienia żądania Niemiec wobec Polski (eksterytorialny korytarz); – przedstawia pakt Ribbentrop–Mołotow; – przedstawia sylwetkę Józefa Becka; – omawia sytuację w sporcie; kulturze i nauce w totalitarnej Europie;	**Uczeń:** **– zna daty:** 1929, 1932; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** mała ententa, koncepcja Międzymorza, berlinka, protokół Litwinowa; – analizuje stosunki Polski z Czechosłowacją i Litwą; – objaśnia położenie międzynarodowe Rzeczypospolitej po zawarciu układu w Rapallo i traktu w Locarno; – przedstawia koncepcję Międzymorza stworzoną przez Józefa Piłsudskiego i wymienia państwa, które miały się do niej pozytywnie ustosunkować; – wyjaśnia wpływ zawarcia układu w Rapallo i podpisania traktatu w Locarno na bezpieczeństwo Rzeczpospolitej; – wyjaśnia, dlaczego koncepcja Międzymorza nie została zrealizowana; – ocenia znaczenie utworzenia małej ententy; – charakteryzuje stosunki polsko-francuskie oraz stosunki polsko-brytyjskie w okresie międzywojennym,	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze tekstami źródłowymi, – praca z mapą. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – mapa „Sojusze i układy II RP w okresie międzywojennym”, – karta pracy; *środki audiowizualne.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – analizy mapy, – pracy z kartą pracy.

			– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; *– analizuje wydarzenia i procesy historyczne w kontekście epoki;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym.*	– wyjaśnia, co oznaczał pakt Ribbentrop–Mołotow dla polskiej polityki równowagi; – ocenia wpływ układu Ribbentrop–Mołotow na bezpieczeństwo Polski; – wyjaśnia, dlaczego Wielka Brytania podpisała z Polską układ o wzajemnej pomocy; – wymienia sojusze i układy II RP w okresie międzywojennym; *– dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych;* *– dostrzega wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny;* *– dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.*		
11. W przededniu wojny 1. Oś Berlin–Tokio–Rzym 2. Polityka *appeasementu* i jej skutki 3. Wojna domowa w Hiszpanii 4. Ostatnie dni pokoju	1	7.1., 7.2., 7.3.,	**Uczeń:** **– zna daty:** 1937, wrzesień 1938; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** remilitaryzacja, demilitaryzacja, *anschluss* Austrii, oś Berlin–Tokio–Rzym (pakt antykominternowski), polityka *appeasementu*, konferencja w Monachium, rozbiór Czechosłowacji, wojna domowa w Hiszpanii, Falanga, pakt Ribbentrop–Mołotow;	**Uczeń:** **– zna daty:** 22.05.1939; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Mandżukuo, pakt stalowy, Brygady Międzynarodowe, Guernica, Protektorat Czech i Moraw; **– zna postaci:** Hirohito, Pablo Picasso;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe;	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych.

			– zna postaci: Neville Chamberlain, Eduard Daladier, Edvard Beneš, Francisco Franco, Joachim von Ribbentrop, Wiaczesław Mołotow; – wyjaśnia powody wyjścia Niemiec, Japonii i Włoch z Ligi Narodów; – objaśnia problem remilitaryzacji Europy; – wymienia etapy łamania traktatu wersalskiego przez Hitlera; – wyjaśnia, jak doszło do utworzenia osi Berlin–Tokio–Rzym; – wyjaśnia pojęcie i charakteryzuje kolejne etapy polityki *appeasementu*; – przedstawia wojnę domową w Hiszpanii; – rozumie wpływ paktu Ribbentrop–Mołotow na sytuację międzynarodową; *– porządkuje wydarzenia z historii powszechnej;* *– analizuje wydarzenia i procesy historyczne w kontekście epoki;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym.*	– objaśnia zasady niemiecko-włoskiej współpracy wojskowej zawarte w pakcie stalowym; – przedstawia działania Niemiec, Włoch, Japonii i ZSRR na arenie międzynarodowej w dwudziestoleciu międzywojennym; – charakteryzuje i ocenia politykę ustępstw Francji i Wielkiej Brytanii wobec żądań Hitlera i wskazuje na jej uwarunkowania; – analizuje stanowisko państw i społeczeństw europejskich wobec wojny domowej w Hiszpanii; – ocenia znaczenie dla Polski tajnego protokołu do paktu Ribbentrop–Mołotow; *– dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych;* *– dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.*	*środki audiowizualne.	
12. Polski wrzesień – początek II wojny światowej 1. Wojenne plany i przygotowania	3	7.4., 8.1., 8.2., 8.4., 9.1., 9.2.	**Uczeń:** **– zna daty:** 1.09.1039, 17.09.1939, 28.09.1939, 2.10.1939, 5.10.1939, 30.09.1939;	**Uczeń:** **– zna daty:** 30.08.1939, 9–19.09.1939, 7–10.09.1939, 5.03.1940, 22.09 –27.09.1939, 27.09.1939;	**Metody:** – wykład, – dyskusja, – metaplan, – praca	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy

2. Wojna obronna 3. Agresja radziecka 4. Zbrodnia katyńska 5. Kapitulacja i podział Polski 6. Początek okupacji 7. Początki konspiracji			**– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Wehrmacht, wojna obronna, „Schleswig-Holstein”, dywersja, zbrodnia katyńska, internowanie, władze RP na uchodźstwie, Generalne Gubernatorstwo, przymusowe roboty, germanizacja, volkslista, akcja AB, przesiedlenia i deportacje, partyzantka, konspiracja; **– zna postaci:** Henryk Sucharski, Władysław Raczkiewicz, Władysław Sikorski, Stefan Starzyński, Hans Frank; – wyjaśnia założenia niemieckiego planu ataku na Polskę; – wymienia najważniejsze wydarzenia kampanii wrześniowej; – opisuje atak ZSRR na Polskę; – przedstawia genezę i skutki zbrodni katyńskiej; – objaśnia sytuację władz polskich po 17.09.1939 roku; – wymienia postanowienia układu radziecko-niemieckiego z 28.09.1939 roku; – wyjaśnia okoliczności powstania rządu na uchodźstwie; – opisuje podział ziem polskich po 28.09.1939 roku;	**– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Blitzkrieg, Fall Weiss, tzw. prowokacja gliwicka, straty kultury, Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Związek Walki Zbrojnej (ZWZ); **– zna postaci:** Władysław Raginis, Heinz Guderian, Tadeusz Kutrzeba, Władysław Bortnowski, Gerd von Rundstedt, Johannes Blaskowitz, Franciszek Kleeberg, Henryk Dobrzański „Hubal”, Michał Tokarzewski-Karaszewicz, Kazimierz Sosnkowski, Stefan Rowecki „Grot”; – omawia przyczyny klęski Polski w kampanii wrześniowej; – podaje przykłady bohaterskiej obrony z kampanii wrześniowej ze swoich okolic; – analizuje postępowanie Wielkiej Brytanii i Francji we wrześniu 1939 roku w kontekście wcześniejszych zobowiązań sojuszniczych; – przedstawia działania propagandy radzieckiej na ziemiach polskich we wrześniu 1939 roku; – wyjaśnia postępowanie władz polskich z 17.09.1939 roku; – porównuje polskie, radzieckie i niemieckie siły w kampanii wrześniowej;	z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – praca z mapami, – portfolio, – prezentacja PP. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapy „Bitwa nad Bzurą”, „Kampania wrześniowa”, „Rzeczpospolita w czasie okupacji”, „Łagry radzieckie po 1939 r.”; *środki audiowizualne.	z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – poziomu merytorycznego reportaży: „Żyję na terenach zabranych przez ZSRR…”, „Moje miasto znajduje się w GG…”, – poziomu merytorycznego portfolia lub prezentacji multimedialnej „Moja miejscowość podczas okupacji”.

			– przedstawia straty polskiej kultury; – opisuje sytuację Polaków pod okupacją niemiecką; – opisuje sytuację Polaków pod okupacją radziecką; – przedstawia początki polskiej konspiracji na terenach okupowanych; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;* *– analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki.*	– wyjaśnia, na czym polegał IV rozbiór Rzeczypospolitej; – porównuje sytuację Polaków pod dwoma okupacjami; *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym.*		
13. II wojna światowa (1939–1943) 1. Zdobycze ZSRR 2. Upadek Francji, walki na Zachodzie 3. Bitwa o Anglię i podział reszty Europy 4. Atak na ZSRR 5. Powstanie Wielkiej Koalicji antyhitlerowskiej 6. Niewygodny sojusznik – relacje polsko-radzieckie 7. Przełom w wojnie	3	7.4., 7.6., 9.1., 9.2., 9.3.	**Uczeń:** **– zna daty:** czerwiec 1940, 30.11.1939, 3.09.1939, kwiecień 1940, 22.06.1941, 7.12.1941, 30.07.1941, 4.07.1943, 28.11–1.12.1943; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** wojna zimowa, dziwna wojna, kolaboracja, bitwa o Anglię, Wielka Wojna Ojczyźniana, Wielka Koalicja antyhitlerowska (alianci), atak na Pearl Harbor, Deklaracja Narodów Zjednoczonych, Wielka Trójka, układ Sikorski–Majski, armia Andersa, zbrodnia katyńska, front wschodni, bitwa pod	**Uczeń:** **– zna daty:** 12.03.1940, 8.08–30.10.1940; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** linia Maginota, Francja Vichy, Komitet Wolnej Francji, Norwegia Quislinga, bitwa o Narvik, *Lend-Lease Act*, Enigma, Royal Air Force, Pakt Trzech, plan „Barbarossa”, *Die Schutzstaffel der NSDAP* (SS), SS Einsatzgruppen, sabotaż, tzw. generalny plan wschodni, amnestia, Karta Atlantycka, linia Curzona;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – praca z mapą, – drama. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapy „Działania wojenne w Europie i Afryce do 1943	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapą, – poziomu merytorycznego wywiadu z Franklinem Delano Rooseveltem.

			Stalingradem, oblężenie Leningradu, bitwa na łuku kurskim, konferencja w Teheranie; **– zna postaci:** Charles de Gaulle, Winston Churchill, Franklin Delano Roosevelt, Józef Stalin, Władysław Anders, Władysław Sikorski; – omawia zdobycze ZSRR; – opisuje, jak doszło do upadku Francji; – opisuje przebieg bitwy o Anglię; – wymienia w porządku chronologicznym państwa zajęte przez państwa osi; – opisuje atak Niemiec na ZSRR; – przedstawia kolejne etapy kształtowania się koalicji antyhitlerowskiej; – wymienia postanowienia zawarte w układzie Sikorski–Majski; – opisuje zbrodnię katyńską; – omawia przełomowe bitwy na froncie wschodnim; – wymienia postanowienia konferencji w Teheranie; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;* *– rozpoznaje rodzaje źródeł.*	**– zna postaci:** Carl Mannerheim, Philippe Pétain, Friedrich von Paulus; – wyjaśnia przyczyny sukcesu Niemiec w wojnie z Francją; – wyjaśnia znaczenie bitwy o Anglię dla dalszych losów wojny; – omawia stosunek Niemców do obywateli zaatakowanego ZSRR; – wyjaśnia, dlaczego rok 1941 był przełomowy dla losów II wojny światowej; – przedstawia cele Karty Atlantyckiej; – omawia zasady współpracy państw w czasie wojny zawarte w Deklaracji Narodów Zjednoczonych; – charakteryzuje stosunki polsko-radzieckie po podpisaniu układu Sikorski–Majski; – wyjaśnia wpływ odkrycia zbrodni katyńskiej na stosunki polsko-radzieckie oraz relacje Polski z USA i Wielką Brytanią; – tłumaczy, dlaczego Niemcy znaleźli się w defensywie; – rozumie, dlaczego konferencja w Teheranie zagrażała losom Polski; *– dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*	roku"; – tabela „Stosunek sił Niemiec i ZSRR w czerwcu 1941 roku"; diagram „Produkcja zbrojeniowa w latach 1940–1943"; *środki audiowizualne.	

14. Na emigracji i w okupowanym kraju 1. Rząd na uchodźstwie 2. Okupant wobec społeczeństwa 4. Położenie ludności żydowskiej 5. Państwo podziemne 6. „Płatne pachołki Rosji” 7. Akcja „Burza” i powstanie warszawskie	2	7.5., 8.2., 9.1.,9.2, 9.3.	**Uczeń:** **– zna daty:** 1.08–2.10.1944, 1.01.1944, 22.07.1944, 17.01.1945; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Delegatura RP na Kraj, państwo podziemne, konspiracja, ruch oporu, Służba Zwycięstwu Polsce (SZP), Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), Bataliony Chłopskie, Gwardia Ludowa, Armia Ludowa, Armia Krajowa (AK), Generalne Gubernatorstwo, getto, Zagłada (Holocaust, Shoah), obozy zagłady, obozy koncentracyjne, Polskie Państwo Podziemne, Krajowa Rada Narodowa (KRN), Armia Polska, akcja „Burza”, Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN), Manifest PKWN; **– zna postaci:** Stefan „Grot” Rowecki, Janusz Korczak, Zygmunt Berling, Bolesław Bierut, Tadeusz „Bór” Komorowski; – objaśnia, w jaki sposób doszło do utworzenia rządu na uchodźstwie; – omawia początki konspiracji; – opisze postępowanie okupanta hitlerowskiego wobec Polaków; – charakteryzuje położenie ludności	**Uczeń:** **– zna daty:** 19.04.1943; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Rada Narodowa, kenkarta, Szare Szeregi, mały sabotaż, dywersja, bierny opór, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), łapanka, cichociemni, reglamentacja, szmugiel, czarny rynek, dzieci Zamojszczyzny, ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej, Żydowska Organizacja Bojowa (ŻOB), Żydowski Związek Wojskowy (ŻZW), szmalcownik, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, tajne komplety, Polityczny Komitet Porozumiewawczy (PKP), Związek Patriotów Polskich (ZPP), Polska Partia Robotnicza (PPR); **– zna postaci:** Michał Tokarzewski-Karaszewicz, Kazimierz Sosnkowski, Jan Karski, Heinrich Himmler, Maksymilian Kolbe, Witold Pilecki, Cyryl Ratajski; – przedstawia działania rządu w kraju i na emigracji; – charakteryzuje politykę hitlerowską prowadzoną na okupowanych ziemiach polskich;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – praca z mapą, – debata za i przeciw. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapa „Wielkie Niemcy w 1942 r.”; *środki audiowizualne.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapą, – udziału w debacie, – poziomu merytorycznego reportażu „Sytuacja Żydów na terenach okupacji niemieckiej”.

			żydowskiej na ziemiach polskich; – przedstawia Polskie Państwo Podziemne; – wyjaśnia, jak doszło do utworzenia przez ZSRR władz komunistycznych na ziemiach polskich; – wyjaśnia tytuł podrozdziału „Płatne Pachołki Rosji”; – wyjaśnia założenia planu „Burza”; – omawia przebieg powstania warszawskiego; *– dostrzega ciągłość procesów historycznych.*	– charakteryzuje formy oporu w okupowanej Polsce; – opisuje Zagładę; – wyjaśnia znaczenie Polskiego Państwa Podziemnego; – omawia udział młodzieży polskiej w walce cywilnej przeciw Niemcom; – wyjaśnia, dlaczego doszło to utworzenia komunistycznych władz na ziemiach polskich; – ocenia skutki powołania PKWN dla sprawy polskiej; – rozumie, na czym polegał tragizm żołnierzy armii Berlinga; – ocenia stanowisko aliantów wobec powstania warszawskiego; – omawia stosunek Stalina do powstania warszawskiego i AK; – przedstawia skutki powstania warszawskiego; – próbuje ocenić, czy decyzja o wybuchu powstania była właściwa; *– dostrzega wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym.*		
15. II wojna światowa – zwycięstwo sprzymierzonych (1943–1945)	1	7.6., 7.7., 8.3., 8.4., 9.1., 9.2., 9.3.	**Uczeń:** **– zna daty:** czerwiec 1942, maj 1944, 6.06.1944, 4–11.02.1945,2.05.1945, 8.05.1945, 6 i 9.08.1945;	**Uczeń:** **– zna daty:** maj i czerwiec 1942, 21.10–4.11.1942, lipiec 1943, 17.09.1944;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami,	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy

1. Basen Morza Śródziemnego 2. Wojna na Dalekim Wschodzie 3. Drugi front w Europie 4. Zbliża się front wschodni 5. Koniec II wojny światowej 6. Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie 7. Nauka w służbie wojny			**– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** bitwa pod Tobrukiem, bitwa pod El Alamajn, drugi front w Europie, bitwa pod Monte Cassino, 2. Korpus Polski, desant w Normandii, operacja „D-Day", konferencja w Jałcie, bitwa pod Stalingradem, bitwa o łuk kurski (pod Kurskiem), oblężenie Leningradu, bomba atomowa; **– zna postaci:** Dwight Eisenhower, Gieorgij Żukow; – opisuje walki w Afryce Północnej; – przedstawia walki na Dalekim Wschodzie; – wyjaśnia, na czym polegało utworzenie drugiego frontu w Europie; – opisuje działania wojenne aliantów na froncie zachodnim; – przedstawia utworzenie drugiego frontu w Europie; – opisuje działania na froncie wschodnim; – wymienia tereny zajęte przez Armię Czerwoną w 1944 roku; – wymienia postanowienia konferencji w Jałcie; – przedstawia zakończenie wojny w Europie;	**– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Afrika Korps, bitwa na Morzu Koralowym, bitwy o Midway i Guadalcanal, kamikaze, operacja „Market-Garden", bitwy o Caen i Falaise, 1. Dywizja Pancerna, 303 Dywizjon Myśliwski, ORP „Błyskawica", Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich, Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich, 1. Samodzielna Brygada Spadochronowa, 1. Dywizja Pancerna, Armia Polska (Andersa); radar, pociski V1 i V1, Eniac, reaktor jądrowy, penicylina; **– zna postaci:** Erwin Rommel, Stanisław Maczek, Stanisław Sosabowski, Alfred Jodl; Igor Sikorski, Enrico Fermi, Alexander Fleming, Ernst Chain, Howard Florey; – tłumaczy, dlaczego do walk w Afryce włączyły się wojska niemieckie; – objaśnia, na czym polegało znaczenie lądowania wojsk amerykańskich na Sycylii dla wojny w Europie; – wymienia bitwy, które stały się przełomowe w działaniach wojennych na Dalekim Wschodzie;	– praca z mapą, – metoda biograficzna. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapy „II wojna światowa na Dalekim Wschodzie", Działania wojenne w Europie i Afryce w latach 1943–1945", – diagram „Straty ludnościowe poniesione w wyniku II wojny światowej", – dyskusja; *środki audiowizualne.	z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapami, – udziału w debacie, – poziomu merytorycznego prezentacji multimedialnej „Przyczyny i skutki użycia broni jądrowej podczas II wojny światowej".

			– przedstawia skutki II wojny światowej; – omawia wkład w zwycięstwo aliantów Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie; – opisuje koniec działań wojennych na Dalekim Wschodzie; – wie, że II wojna światowa miała charakter totalny; *– porządkuje wydarzenia z historii powszechnej;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym.*	– tłumaczy, jak doszło do obalenia Mussoliniego; – przedstawia znaczenie bitwy o Monte Cassino; – określa skutki operacji militarnych na froncie wschodnim; – wyjaśnia znaczenie drugiego frontu w Europie dla losów wojny; – zna rolę kobiet w armii podczas II wojny światowej; – wskazuje, dlaczego konferencja w Jałcie przesądziła o powojennym losie Polski; – analizuje przyczyny klęski III Rzeszy; – charakteryzuje rolę USA i ZSRR w II wojnie światowej; – omawia przyczyny i skutki użycia broni jądrowej podczas II wojny światowej; – analizuje zmiany terytorialne, straty ludnościowe, kulturowe i materialne Polski będące następstwem II wojny światowej; – przedstawia osiągnięcia nauki w czasie II wojny światowej; *– dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach;* *– dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.*		

16. Powojenny ład na świecie 1. Konferencje Wielkiej Koalicji i budowanie ładu 2. Powstanie ONZ 3. Proces norymberski 4. Okupacja i podział Niemiec 5. Plan Marshalla i RWPG 6. Kryzys berliński	1	7.6., 7.7., 10.1., 10.2.,	**Uczeń:** **– zna daty:** 28.11–1.12.1943, 4–11.02.1945, 17.07–2.08.1945, luty 1945, czerwiec 1945,1945–1948, listopad 1945; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Wielka Koalicja, Wielka Trójka, konferencja w Teheranie, konferencja w Jałcie, konferencja w Poczdamie, ład powojenny, system jałtański, przesiedleńcy, dipisi, repatrianci, Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ), Rada Bezpieczeństwa, Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, proces norymberski, Międzynarodowy Trybunał Wojskowy, Republika Federalna Niemiec (RFN), Niemiecka Republika Demokratyczna (NRD), państwo Izrael; **– zna postaci:** Winston Churchill, Clement R. Attlee, Józef Stalin, Franklin D. Roosevelt, Harry Truman; – wyjaśnia, dlaczego państwa Wielkiej Trójki miały największe znaczenie wśród państw koalicji antyhitlerowskiej; – omawia zmiany terytorialne po	**Uczeń:** **– zna daty:** 1947, 1948, 1949; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** 4 D: demilitaryzacja, denazyfikacja, demonopolizacja, demokratyzacja, Bizonia, Trizonia, autarkia, Berlin Zachodni, imperializm, plan Marshalla, Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG), most powietrzny, Berlin Zachodni, ruch syjonistyczny, Liga Państw Arabskich; **– zna postaci:** George Marshall, Arthur J. Balfour; – przedstawia postanowienia wszystkich konferencji Wielkiej Trójki; – zna stosunek USA do nowego ładu w Europie; – tłumaczy, na czym polegało znaczenie konferencji Wielkiej Trójki w tworzeniu powojennego ładu na świecie; – wyjaśnia, na czym polegała sprzeczność postanowień jałtańskich z ideami Karty Atlantyckiej; – ocenia sytuację frankistowskiej Hiszpanii w powojennym świecie; – charakteryzuje sytuację	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – praca z mapą, – dyskusja, – debata za i przeciw. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapy „Europa po II wojnie światowej”, „Niemcy po II wojnie światowej”; *środki audiowizualne.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapą, – udziału w debacie, – poziomu merytorycznego reportażu „Jest czerwiec 1948 roku, mieszkam w Berlinie…”.

			II wojnie światowej; – tłumaczy określenie „system jałtański"; – wymienia główne zasady funkcjonowania ONZ; – objaśnia rolę Rady Bezpieczeństwa; – podaje przyczyny powołania MTW w Norymberdze; – opisuje politykę państw sprzymierzonych wobec Niemiec; – wyjaśnia, dlaczego Berlin został podzielony; – wyjaśnia, dlaczego Rosjanie utworzyli RWPG; – opisuje, w jaki sposób powstały dwa państwa niemieckie; – wyjaśnia, na czym polegał podział świata na dwie strefy wpływów; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym.*	deportowanej ludności w chwili zakończenia wojny; – charakteryzuje nowe kategorie przestępstw wojennych; – wyjaśnia, na czym polegał proces normalizacji stosunków państw zachodnich z Niemcami; – omawia przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego; – tłumaczy, na czym polegał plan Marshalla; – objaśnia, w jaki sposób powstanie Izraela wpłynęło na układ sił w powojennym świecie; *– dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych;* *– dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.*		
17. Początek zimnej wojny – rozłam między Wschodem a Zachodem 1. Narastanie napięcia 2. Dwa sojusze –	2	10.1., 10.3., 10.6., 10.11., 10.12.	**Uczeń:** **– zna daty:** 1946–1989, 1946, 4.04.1949, 14.05.1955, 1951, 1957; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** żelazna kurtyna, zimna wojna, doktryna Trumana,	**Uczeń:** **– zna daty:** 1947, 1960, 1968; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** przemówienie w Fulton, Kominform, sowietyzacja, *homo sovieticus*, Beneluks,	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – praca z mapami, – drama,	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym,

powstanie NATO i Układu Warszawskiego 3. Za żelazną kurtyną – blok radziecki (wschodni) 4. Sowietyzacja 5. Konsolidacja świata zachodniego – początki integracji europejskiej 5. Życie na Zachodzie 6. Kosmiczny wyścig 7. Życie na Zachodzie			wyścig zbrojeń, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego (NATO), Układ Warszawski (UW), taktyka salami, demokracja ludowa, „demoludy", nacjonalizacja przemysłu, kolektywizacja rolnictwa, gospodarka centralnie planowana, mur berliński, Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG); **– zna postaci:** Winston Churchill, Harry Truman; – charakteryzuje stan zimnej wojny; – tłumaczy symbolikę sformułowania „żelazna kurtyna"; – wyjaśnia, na czym polegała doktryna Trumana; – przedstawia cele NATO; – wymienia cele Układu Warszawskiego; – przedstawia taktykę salami; – wymienia państwa, w których komuniści przejęli władzę; – rozróżnia znaczenie pojęcia „demokracja" od pojęcia „demokracja ludowa"; – charakteryzuje zmiany w gospodarkach państw będących	Organizacja Europejskiej Współpracy Gospodarczej, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD); Federalne Biuro Śledcze (FBI), afera Watergate, laicyzacja, ekumenizm, sobór watykański II, społeczeństwo konsumpcyjne, bunt pokoleń, zmiany obyczajowe, przemysł rozrywkowy, festiwal w Woodstock, hipisi, kosmiczny wyścig, misja Apollo 11, NASA, Interkosmos, wahadłowiec, satelita; **– zna postaci:** Josip Broz Tito, Aleksander Zinowiew, Edgar Hoover, Martin Luther King, Richard Nixon, Mary Quant, Elvis Presley, The Beatles, Jurij Gagarin, Neil Armstrong, Mirosław Hermaszewski; – charakteryzuje działania ZSRR w Europie po zakończeniu działań wojennych; – rozumie, dlaczego doszło do rozłamu Wielkiej Trójki; – przedstawia zagrożenia dla Europy wymienione przez Churchilla; – tłumaczy, dlaczego przemówienie Churchilla w Fulton stało się początkiem zmiany polityki państw zachodnich wobec ZSRR; – przedstawia skutki powstania	– metoda biograficzna, – praca w grupach, – plakat dydaktyczny. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapa; *środki audiowizualne.	– analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapami, – poziomu merytorycznego audycji radiowej „Mieszkam w Polsce. Jest rok 1953…".

			pod wpływem ZSRR; – przedstawia ofensywę ideologiczną komunistów; – opisuje powstanie muru berlińskiego; – wymienia etapy integracji europejskiej;	żelaznej kurtyny dla ładu międzynarodowego; – analizuje wydarzenia w Grecji; – udowadnia, że doszło do wzrostu napięcia między Wschodem a Zachodem po utworzeniu bloków militarnych; – wyjaśnia, jakie były rzeczywiste cele utworzenia Kominformu; – analizuje sytuację Jugosławii; – wyjaśnia, na czym polegał proces sowietyzacji krajów zależnych od ZSRR; – charakteryzuje kult Stalina w krajach bloku wschodniego; – analizuje pojęcie *homo sovieticus*; – tłumaczy, dlaczego mur berliński stał się jednym z symboli okresu zimnej wojny; – zna sytuację społeczno-polityczną w USA w latach 50.–70. (działalność E. Hoovera, afera Watergate, działalność M.L. Kinga); – rozumie znaczenie soboru watykańskiego II dla próby dostosowania Kościoła katolickiego w powojennym świecie; – zna realia zachodniego stylu życia w latach 1950–1970; – rozumie przyczyny kosmicznego wyścigu między USA i ZSRR oraz jego skutki;		

			– porządkuje wydarzenia z historii powszechnej; *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym.*	*– analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*		
18. Rewolucja w Chinach, konflikty na Bliskim Wschodzie i dekolonizacja 1. Komuniści w Chinach 2. Kryzys sueski, wojna sześciodniowa i Jom Kippur 4. Rewolucja w Iranie i wojna iracko-irańska 5. Dekolonizacja 6. Państwa postkolonialne	2	10.5., 10.8., 10.9.	**Uczeń:** **– zna daty:** 1949, 1956; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Chińska Republika Ludowa (ChRL), „wielki skok naprzód”, rewolucja kulturalna, Organizacja Wyzwolenia Palestyny (OWP), republika islamska, ajatollah, wojna iracko-irańska, dekolonizacja, samoświadomość narodowa, bierny opór, Trzeci Świat, apartheid; **– zna postaci:** Mao Tse Tung (Zedong), Mahatma Gandhi, Nelson Mandela; – wyjaśnia, jak doszło do powstania Chińskiej Republiki Ludowej; – opisuje zmiany gospodarcze w ChRL; – wyjaśnia, na czym polegał „wielki skok naprzód”; – wyjaśni, na czym polegała rewolucja kulturalna, poda skutki; – wyjaśnia, na czym polegał kult Mao;	**Uczeń:** **– zna daty:** maj 1967, 1960, 1973, 1979, 1980; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Komunistyczna Partia Chińska (KPCh), Republika Chińska (Tajwan), Czerwona Gwardia (hunwejbini), kontrrewolucja, „czerwona książeczka”, kryzys sueski, wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur, szach, Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC), Indyjski Kongres Narodowy, Rok Afryki, neokolonializm, Ruch Państw Niezaangażowanych; **– zna postaci:** Czang Kai Szek, Gamal Abder Naser, ajatollah Chomeini, szach Reza Pahlawi, Saddam Husajn; – przedstawia życie chińskiego społeczeństwa w ChRL; – wymienia główne przyczyny konfliktów na Bliskim Wschodzie; – opisuje wojny Izraela z państwami arabskimi;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – praca z mapą. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapy „Bliski Wschód w latach 1948–1973. Wojna sześciodniowa i wojna Jom Kippur”, „Dekolonizacja Afryki i Azji”; *środki audiowizualne.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów, źródłowych, – pracy z mapami.

			– omawia kryzys sueski; – przedstawia główny układ sił politycznych na Bliskim Wschodzie; – podaje przyczynę powstania OWP; – tłumaczy, na czym polegała rewolucja w Iranie; – opisuje wojnę iracko-irańską; – wyjaśnia, na czym polegał proces dekolonizacji; – omawia koncepcję rezygnacji z przemocy i stosowania biernego oporu; – wskazuje wspólne cechy państw Trzeciego Świata; – objaśnia politykę apartheidu; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej i ojczystej.*	– wyjaśnia, dlaczego Związek Radziecki i Stany Zjednoczone zaangażowały się w tym rejonie świata; – przedstawia przykład akcji terrorystycznej OWP; – ocenia wpływ rewolucji irańskiej na świat arabski; – charakteryzuje proces dekolonizacji Indii; – wyjaśnia, dlaczego rok 1960 został nazwany rokiem Afryki; – charakteryzuje Ruch Państw Niezaangażowanych; – charakteryzuje Mahatmę Gandhiego i Nelsona Mandelę; *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym*.		
19. Zimna wojna i najważniejsze konflikty zbrojne na świecie w latach 1945–1989 1. Wojna o Koreę 2. Pokojowe współistnienie 3. Rewolucja na Kubie i kryzys kubański 4. Wojna	2	10.4., 10.7.	**Uczeń:** **– zna daty:** 1948, 1950, 1959, 1954, 1964, 1973, 1975–1979, 25/26.12.1979–15.02.1989; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna (Korea Północna), Republika Korei (Korea Południowa), „pokojowe współistnienie”, kryzys kubański, Demokratyczna Republika	**Uczeń:** **– zna daty:** 27.07.1953, 1959, 1961, 2.09.1945, 1964; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** inwazja w Zatoce Świń, gorąca linia, incydent w Zatoce Tonkijskiej, ruch hippisowski, pola śmierci, embargo, zagrożenie nuklearne, arsenał nuklearny;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – praca z mapą, – dyskusja. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapami, – udziału w dyskusji,

w Wietnamie 5. Rządy Czerwonych Khmerów w Kambodży 6. Interwencja w Afganistanie 7. Zagrożenie nuklearne			Wietnamu, Republika Wietnamu Południowego, Vietcong, pacyfizm, Czerwoni Khmerzy, wojna w Afganistanie, mudżahedini; **– zna postaci:** Kim Ir Sen, Nikita Chruszczow, Fidel Castro, John Fitzgerald Kennedy, Pol Pot, Michaił Gorbaczow; – wymienia przyczyny wojny w Korei; – opisuje przebieg wojny w Korei; – przedstawia podział Korei; – definiuje doktrynę „pokojowego współistnienia"; – opisuje rewolucję na Kubie; – tłumaczy, na czym polegał system totalitarny wprowadzony na Kubie; – wyjaśnia, jak doszło do kryzysu kubańskiego; – wyjaśnia, jak doszło do podziału Wietnamu na dwa państwa; – opisuje przebieg wojny w Wietnamie; – przedstawia sytuację w Wietnamie w okresie po podpisaniu zawieszenia broni; – charakteryzuje postępowanie Czerwonych Khmerów; – opisuje interwencję radziecką w Afganistanie;	**– zna postaci:** Douglas MacArthur, Harry Truman, Nikita Chruszczow, Lee Harvey Oswald, Ho Chi Minh, Fulgencio Batista, Ernest Che Guevara, Richard Nixon, Julius Robert Oppenheimer; – przedstawia zaangażowanie ZSRR i USA oraz Chin w wojnie koreańskiej; – wyjaśnia, w jaki sposób doktryna pokojowego współistnienia była realizowana przez ZSRR; – przedstawia zaangażowanie ZSRR i USA w kryzysie kubańskim; – tłumaczy, dlaczego kryzys kubański postawił świat na krawędzi wojny; – wyjaśnia, dlaczego USA zaangażowały się w wojnę w Wietnamie; – charakteryzuje nastroje pacyfistyczne w społeczeństwie amerykańskim; – wyjaśnia, w jaki sposób interwencja w Afganistanie wpłynęła na pozycję ZSRR na arenie międzynarodowej; – omawia zagrożenie nuklearne na świecie;	ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapa „Wybrane konflikty zimnowojenne na świecie"; *środki audiowizualne.	– poziomu merytorycznego referatu: „Najważniejsze konflikty zimnej wojny".

			– synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej; *– dokonuje selekcji i hierarchizacji pozyskanych informacji z różnych źródeł wiedzy.*	*– dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*		
20. Polska w rękach komunistów 1. Polska lubelska 2. Komuniści u władzy 3. Referendum ludowe 4. Wybory parlamentarne 5. Walka z Kościołem katolickim 6. Przeciwko ludowej władzy 7. Na obczyźnie	1	9.3., 11.1., 11.2., 11.3.	**Uczeń:** **– zna daty:** 21.07.1944, 22.07.1944, 18–21.06.1945, 30.06.1946, 19.01.1947, 1948; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN), Manifest PKWN, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN), pokazowy proces, proces szesnastu, aparat bezpieczeństwa, referendum ludowe z 1946 roku, Milicja Obywatelska (MO), Zjednoczone Stronnictwo Ludowe (ZSL), Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), partia koncesjonowana, deklaracja *non possumus*, Radio Wolna Europa (RWE); **– zna postaci:** Edward Osóbka-Morawski, Bolesław Bierut, Stanisław Mikołajczyk, Stefan Wyszyński, Jan Nowak-Jeziorański; – wymienia hasła komunistów zawarte w Manifeście PKWN;	**Uczeń:** **– zna daty:** 1948, 19.01.1945; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Polska lubelska, Rząd Tymczasowy, Polska Partia Socjalistyczna (PPS), Stronnictwo Ludowe (SL), Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL), Stronnictwo Demokratyczne (SD), Stronnictwo Pracy (SP); Urząd Bezpieczeństwa (UB), ubek, Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej (ORMO), „Niepodległość" („NIE"), Delegatura Sił Zbrojnych na Kraj, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość" (WiN), reakcja, amnestia, szeptana propaganda, mały kodeks karny, tygodnik „Kultura", „Wiadomości", „Zeszyty Historyczne", Głos Ameryki; **– zna postaci:** Jan Jankowski, Leopold Okulicki, Nikita Chruszczow, Józef Cyrankiewicz, Tomasz Arciszewski, Józef Światło, Jerzy Giedroyc, Czesław Miłosz, Witold Gombrowicz, Gustaw Herling-Grudziński;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – dyskusja. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe; *środki audiowizualne.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – poziomu merytorycznego referatu „Jak komuniści przejęli władzę w Polsce".

			– opisuje proces szesnastu; – wyjaśnia, jak doszło do powstania TRJN; – charakteryzuje skład TRJN; – cytuje pytania zadane w referendum; – omawia wyniki referendum; – przedstawia okoliczności towarzyszące wyborom; parlamentarnym 1947 roku; – omawia sytuację polityczną w Polsce po wyborach; – wyjaśnia, na czym polegała walka komunistów z Kościołem katolickim; – opisuje sposoby walki z opozycją; – przedstawia stosunek państw zachodnich wobec rządu RP na uchodźstwie i Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie; *– synchronizuje wydarzenia dziejów ojczystych;* *– ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*	– przedstawia główne etapy przejmowania władzy przez komunistów w Polsce; – wyjaśnia, dlaczego doszło do procesu szesnastu; – wie, czym w planach komunistów był TRJN; – rozumie, dlaczego komuniści musieli sfałszować wyniki referendum; – wyjaśnia, dlaczego doszło do zjednoczenia partii ludowych; – wyjaśnia, dlaczego w PZPR główną rolę odgrywali działacze PPR; – charakteryzuje sytuację opozycji po rozwiązaniu AK; – opisuje działalność polityczną i kulturalną polskiej emigracji; *– dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych;* *– dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym.*		
21. Początki PRL 1. Nowy ustrój 2. Nowe granice 3. Nowe	1	8.4., 11.3.,	**Uczeń:** **– zna daty:** 7.09.1952;	**Uczeń:** **– zna daty:** 1947, 1947–1949, 1950–1955;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem,	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka),

społeczeństwo 4. Nowa gospodarka			**– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** tzw. mała konstytucja, Rada Państwa, konstytucja PRL z 1952 roku, Polska Rzeczypospolita Ludowa (PRL), tzw. Ziemie Odzyskane, Kresy Wschodnie, zmiana struktury społecznej (ziemiaństwo, burżuazja, inteligencja pracująca, chłoporobotnicy), migracja ludności ze wsi do miast, alfabetyzacja, odbudowa, reforma rolna, parcelacja, Państwowe Gospodarstwa Rolne (PGR), nacjonalizacja, kolektywizacja, gospodarka planowana; **– zna postaci:** Józef Stalin; – przedstawia założenia ustrojowe zawarte w tzw. małej konstytucji; – objaśnia pozycję ustrojową Rady Państwa; – udowadnia, że konstytucja z 1952 roku wprowadziła dyktaturę komunistyczną; – analizuje zmiany granic Polski; – wymienia warstwy społeczne, które przestały istnieć w Polsce Ludowej; – charakteryzuje nowe warstwy; – omawia proces migracji Polaków ze wsi do miast; – ocenia akcję alfabetyzacji Polaków;	**– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Pałac Kultury i Nauki, I sekretarz partii, wysiedlenie, akcja „Wisła”, Nowa Huta, Liga Kobiet, współzawodnictwo pracy, bitwa o handel, czarny rynek, plan trzyletni, plan sześcioletni, reglamentacja, spekulacja; – uzasadnia, że ustrój wprowadzony tzw. małą konstytucją i konstytucją z 1952 roku nie był ustrojem demokratycznym; – ocenia zmiany granic Polski; – wyjaśnia, na czym polegały zmiany w strukturze narodowościowej Polski; – ocenia postępowanie władz ZSRR wobec obywateli polskich Kresów Wschodnich; – wyjaśnia, dlaczego Niemcy po II wojnie światowej masowo wyjeżdżali z ziem zachodnich; – opisuje akcję „Wisła”; – wyjaśnia, jakie cele mieli komuniści w migracji społeczeństwa ze wsi do miast i alfabetyzacji Polaków; – charakteryzuje założenia planu trzyletniego 1947–1949 (Planu Odbudowy Gospodarczej); – charakteryzuje założenia i skutki planu sześcioletniego (1950–1955);	– praca ze źródłami, – praca z mapą, – praca w grupach, – plakat dydaktyczny: „Cechy demokracji ludowej”. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapa „Polska po II wojnie światowej”; *środki audiowizualne.	– pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapą, – poziomu merytorycznego plakatu dydaktycznego „Cechy demokracji ludowej”.

			– podaje przykłady korzyści wynikających z członkostwa w PZPR; – tłumaczy, dlaczego priorytetem komunistów stała się odbudowa kraju ze zniszczeń; – przedstawi etapy reformy rolnej; – wyjaśnia, jakie znaczenie miała dla komunistów industrializacja Polski; – tłumaczy, na czym polegała bitwa o handel; – zna pojęcie gospodarki planowanej; *– dostrzega ciągłość procesów historycznych.*	– ocenia skutki gospodarki planowanej; – opisuje rolę, jaką w propagandzie komunistycznej spełniała Nowa Huta; – wyjaśnia przyczyny występowania czarnego rynku w Polsce; – wyjaśnia, czym było socjalistyczne współzawodnictwo pracy; – omawia główne problemy bytowe Polaków tuż po wojnie; *– analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki;* *– synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*		
22. W objęciach Wielkiego Brata – obóz socjalistyczny w latach 50. i 60. 1. Referat Chruszczowa 2. Bez Stalina 3. PRL w latach 60. XX wieku 4. Wydarzenia Marca ’68	2	10.4., 11.3., 11.4., 11.5.	**Uczeń:** **– zna daty:** 5.03.1953, marzec 1953, 1956, czerwiec 1956, październik 1956, 1965, 8.03.1968; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** porządek jałtański, kult jednostki, tajny referat Chruszczowa, destalinizacja (odwilż), „polska droga do socjalizmu”, wydarzenia poznańskie	**Uczeń:** **– zna daty:** październik 1956, 1964, marzec 1968, 21.08.1968; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** blok wschodni (socjalistyczny), satelici ZSRR, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (MSW), Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk (GUKPPiW), cenzura w PRL, drugi obieg,	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – dyskusja, – drama. **Środki dydaktyczne**: *podręcznik: – tekst podręcznika,	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – poziomu merytorycznego

5. Praska Wiosna 6. Życie w PRL w latach 60. XX wieku			(Czerwiec ’56), interwencja radziecka na Węgrzech, millenium chrztu Polski, tysiąclecie państwa polskiego, wydarzenia marcowe (Marzec ’68), antyinteligencka nagonka, antysemityzm, rehabilitacja, interwencja w Czechosłowacji, „normalizacja”, alfabetyzacja, elektryfikacja; **– zna postaci:** Nikita Chruszczow, Władysław Gomułka, Kazimierz Dejmek, Adam Michnik, Henryk Szlajfer; – objaśnia rolę XX Zjazdu KPZR w dziejach ZSRR i państw satelickich; – przedstawia zarzuty Chruszczowa wobec Stalina w tajnym referacie; – omawia przemiany w Polsce, które zaszły w wyniku destalinizacji; – przedstawia działalność Gomułki; – przedstawia wydarzenia w Poznaniu; – opisuje kolejny etap walki komunistów z Kościołem katolickim; – ilustruje przykładami obchody tysiąclecia chrztu i państwa; – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń marcowych; – omawia procesy demokratyzacyjne w Czechosłowacji;	puławianie, natolińczycy, dogmatyzm, rewizjonizm, List 34, list do biskupów niemieckich, tysiąc szkół na tysiąclecie, syjonizm, „syjoniści do Syjonu”, „socjalizm z ludzką twarzą”, Praska Wiosna, doktryna Breżniewa; **– zna postaci:** Józef Światło, Leopold Tyrmand, Bolesław Bierut, János Kádár, Imre Nagy, Mieczysław Moczar, Aleksander Dubček, Leonid Breżniew; – objaśnia sformułowania blok wschodni, „satelici ZSRR”; – analizuje sytuację na Węgrzech w 1956 roku; – porównuje sytuację w Polsce i na Węgrzech w 1956 roku; – ocenia sytuację w Polsce lat 60.; – wyjaśnia rolę cenzury w PRL; – analizuje postępowanie władz w Polsce wobec Kościoła katolickiego w latach 50. i 60.; – ocenia wydarzenia marcowe w Polsce; – wyjaśnia, dlaczego państwa komunistyczne podjęły decyzję o interwencji w Czechosłowacji, – opisuje znaczenie doktryny Breżniewa;	– materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe; *środki audiowizualne.	prezentacji multimedialnej „Życie w PRL w latach 60.”

			– opisuje przebieg i skutki interwencji wojskowej w Czechosłowacji; – przedstawia życie codzienne w PRL w latach 60. XX wieku; *– dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym.*	*– synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;* *– dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.*		
23. Władza w walce ze społeczeństwem – Polska w latach 1970–1983 1. Masakra na Wybrzeżu w 1970 roku 2. Epoka Gierka 3. Protestów ciąg dalszy – czerwiec 1976 roku 4. Wybór papieża Polaka i nastroje społeczne 5. Powstanie „Solidarności” 6. Stan wojenny 7. Zakończenie stanu wojennego 8. Życie w PRL w latach 70. XX wieku	3	11.3., 11.5., 12.1., 12.2., 12.3.	**Uczeń:** **– zna daty:** grudzień 1970, czerwiec 1976, 16.10.1978, sierpień 1980, 13.12.1981; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** strajk w Stoczni Gdańskiej, wydarzenia grudniowe (Grudzień ’70), wypadki radomskie (Czerwiec ’76), dekada Gierka, Komitet Obrony Robotników (KOR), Sierpień ’80, NSZZ „Solidarność”, stan wojenny, Wojskowa Rada Obrony Narodowej (WRON), podziemne struktury „Solidarności”, propaganda sukcesu, działalność konspiracyjna; **– zna postaci:** Edward Gierek, Jacek Kuroń, Adam Michnik, Karol Wojtyła (Jan Paweł II), Anna Walentynowicz, Lech Wałęsa, Wojciech Jaruzelski; – omawia przyczyny i skutki strajków	**Uczeń:** **– zna daty:** 16.12.1970, 13.05.1981; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** budowa „drugiej Polski”, Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela (ROPCiO), zmiany w konstytucji PRL, Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), 21 postulatów, porozumienia sierpniowe, internowanie, godzina milicyjna, Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej (ZOMO), dziennik telewizyjny, „Trybuna Ludu”, Festiwal Muzyków Rockowych w Jarocinie; **– zna postaci:** Zbigniew Godlewski, Antoni Macierewicz, Andrzej Czuma, Leszek Moczulski;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – metoda biograficzna, – drama, – debata za i przeciw. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe; *środki audiowizualne.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – poziomu merytorycznego prezentacji multimedialnej „Życie w PRL w latach 70.”

9. Życie w PRL na początku lat 80. XX wieku			na Wybrzeżu w grudniu 1970 roku; – podaje przykłady realizacji hasła budowy „drugiej Polski”; – omawia przyczyny i skutki wydarzeń w Płocku, Radomiu i Ursusie; – analizuje wpływ wyboru papieża na sytuację polityczną w Polsce; – wyjaśnia, jak doszło do powstania „Solidarności”; – przedstawia działalność „Solidarności”; – analizuje przyczyny wprowadzenia stanu wojennego; – przedstawia postępowanie władz komunistycznych po wprowadzeniu stanu wojennego; – wyjaśnia, dlaczego doszło do zakończenia stanu wojennego; – przedstawia aspekty codziennego życia w latach 70. w Polsce; *– dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym.*	– wymienia metody, za pomocą których władze komunistyczne chciały utrzymać bezpieczeństwo i porządek na Wybrzeżu; – wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia 1976 roku wpłynęły na opozycję w PRL; – wyjaśnia, dlaczego pozycja wsparła robotników w Czerwcu 1976 roku; – omawia rolę pierwszej pielgrzymki papieża w kształtowaniu postaw politycznych i religijnych Polaków; – analizuje postulaty MKS; – wyjaśnia cel wprowadzenia ograniczeń praw obywatelskich podczas stanu wojennego; – ocenia wprowadzenie stanu wojennego; – analizuje, co osiągnęły władze komunistyczne, wprowadzając stan wojenny; – rozumie, z czego wynikały ograniczenia w planach konsumpcyjnych w latach 70.; *– dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny;* *– dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*		

24. Upadek PRL. Przełom 1989 roku 1. Polska po stanie wojennym 2. Normalizacja 3. Okrągły Stół 4. Wybory kontraktowe – 4 czerwca 1989 roku 5. Początki III Rzeczypospolitej Polskiej	1	10.11., 11.5., 12.3., 12.2., 12.4.	**Uczeń:** **– zna daty:** 6.02.1989, 4.06.1989; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ), rozmowy przy Okrągłym Stole, transformacja ustrojowa, wybory kontraktowe, „Wasz prezydent, nasz premier”, III Rzeczpospolita, plan Balcerowicza, prywatyzacja, nowelizacja konstytucji; **– zna postaci:** Jerzy Popiełuszko, Lech Wałęsa, Tadeusz Mazowiecki, Bronisław Geremek, Tadeusz Mazowiecki, Aleksander Kwaśniewski, Czesław Kiszczak, Leszek Balcerowicz; – charakteryzuje sytuację społeczną po zakończeniu stanu wojennego; – przedstawia postępowanie władz po zakończeniu stanu wojennego; – objaśnia genezę Okrągłego Stołu; – wymienia najważniejsze ustalenia Okrągłego Stołu; – przedstawia wyniki wyborów do sejmu X kadencji; – rozumie hasło „Wasz prezydent, nasz premier”;	**Uczeń:** **– zna daty:** 31.12.1989; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** szykany i represje, „nieznani sprawcy”, Obywatelski Komitet Parlamentarny (OKP), sejm kontraktowy, „Gazeta Wyborcza”, zniesienie cenzury, wolność gospodarcza; **– zna postaci:** Grzegorz Przemyk, Czesław Kiszczak, Krzysztof Skubiszewski, Adam Michnik; – rozumie, na czym polega kryzys w partii po zakończeniu stanu wojennego; – charakteryzuje sytuację w Polsce w latach 1981–1988; – tłumaczy, na czym polegała wyjątkowość wyborów 4 czerwca 1989 roku; – wyjaśnia, dlaczego sejm X kadencji nazwano sejmem kontraktowym; – wyjaśnia główne założenia planu Balcerowicza; – charakteryzuje problemy społeczne wynikające ze zmian w polskiej gospodarce;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – praca z mapą, – drama, – metoda biograficzna, – metoda symulacji, – debata za i przeciw. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe; *środki audiowizualne.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – udział w dyskusji „Oceniam PRL”.

			– wyjaśnia, na czym polegała transformacja ustrojowa 1989 roku; – wymienia zmiany wprowadzone do konstytucji 31 grudnia 1989 rokuj; – przedstawia najważniejsze założenia planu Balcerowicza; ï *dostrzega ciągłość procesów historycznych;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym.*	*– dostrzega wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny;* *– buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;* *– integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*		
25. Rozpad bloku wschodniego i ZSRR oraz koniec zimnej wojny – lata 80. I przełom 1989 roku 1. Kryzys w ZSRR w latach 80. XX wieku 2. Próby reform w Związku Radzieckim 3. Jesień Narodów 4. Zjednoczenie Niemiec 5. Rozpad ZSRR 6. Wojny czeczeńskie 7. Wojny w Jugosławii	2	10.9., 10.11, 10.12.	**Uczeń:** **– zna daty:** 3.10.1990, 3/4.06.1989, 10.11.1989; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** *pierestrojka*, Jesień Ludów (Jesień Narodów), zjednoczenie Niemiec, zburzenie muru berlińskiego, rozpad Związku Radzieckiego, wojna serbsko-chorwacka, masakra na placu Tiananmen, reżim totalitarny w Korei Północnej; **– zna postaci:** Michaił Gorbaczow, Ronald Reagan, Helmut Kohl;	**Uczeń:** **– zna daty:** 1985, 26.04.1986, 27.09.1987, 25.12.1989, grudzień 1994, 11.03.1990, sierpień 1991; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** awaria w Czarnobylu, trójkątny stół na Węgrzech, aksamitna rewolucja, konferencja 2 + 4, *głasnost'*, pucz Janajewa, Wspólnota Niepodległych Państw, walki etniczne, masakra w Srebrenicy, Wielka Serbia; **– zna postaci:** Václav Havel, Todor Żiwkow, Nicolae Ceauşescu, Giennadij Janajew, Borys Jelcyn, Slobodan Milošević, Kim Dzong Il; – wyjaśnia, dlaczego władze ZSRR	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – praca z mapami, – dyskusja. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapa „Rozpad ZSRR", „Rozpad Jugosławii";	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapą, – udziału w dyskusji, – poziomu merytorycznego plakatu dydaktycznego „Rozpad Jugosławii".

8. Komunizm w Azji a rok 1989			– opisuje sytuację wewnętrzną w ZSRR w latach 80.; – przedstawia założenia pierestrojki; – opisuje wydarzenia Jesieni Narodów na Węgrzech, w Czechosłowacji, w Bułgarii, Rumunii; – wyjaśnia, dlaczego zburzenie muru berlińskiego uważane jest za symboliczny upadek komunizmu; – przedstawia proces zjednoczenia Niemiec; – wyjaśnia, w jaki sposób doszło do rozpadu ZSRR; – wymienia państwa powstałe po rozpadzie Jugosławii; – opisuje wydarzenia roku 1989 w Chinach; – podejmuje próbę określenia ustroju Chin; – opisuje sytuację w Korei Północnej; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym.*	zwlekały z informacją o podaniu wiadomości o katastrofie do publicznej wiadomości; – przedstawia rozpad Czechosłowacji w 1991 roku; – charakteryzuje politykę zagraniczną ZSRR w latach 80. XX wieku; – charakteryzuje postać Ronalda Reagana i jego wpływ na dzieje najnowsze; – charakteryzuje postać Michaiła Gorbaczowa i jego wpływ na dzieje najnowsze; – porównuje wydarzenia w państwach demokracji ludowej w latach 1989–1990; – przedstawi proces tworzenia WNP; – opisuje wojny czeczeńskie; – przedstawia proces rozpadu Jugosławii; – wymienia skutki rozpadu Jugosławii; – podejmuje próbę określenia ustroju Chin; *– analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki;* *– dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*	*środki audiowizualne.	

26. III Rzeczpospolita 1. Od monopartii do pluralizmu 2. Wojna na górze i wybory prezydenckie 3. Problemy z transformacją 4. Zwycięstwo lewicy czy powrót „postkomuny”? 5. Pod rządami lewicy 6. Zmienne rządy 7. Lata 2005–2006 8. Polityka zagraniczna III RP	3	12.5., 12.6.	**Uczeń:** **– zna daty:** 1990, 1995, 2.04.1997, 2000, 1999, 2004; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** pluralizm polityczny (wielopartyjność), demokratyzacja, wolny rynek, system monopartyjny, transformacja, konkordat, referendum, konstytucja z 2.04.1997, denominacja, cztery wielkie reformy, populizm, IV RP, wstąpienie Polski do NATO i do Unii Europejskiej; **– zna postaci:** Lech Wałęsa, Tadeusz Mazowiecki, Leszek Balcerowicz, Jerzy Buzek, Aleksander Kwaśniewski; – wyjaśnia, dlaczego doszło do rozpadu ruchu solidarnościowego; – opisuje pierwsze wolne wybory prezydenckie; – charakteryzuje przemiany gospodarcze po 1989 roku; – przedstawia cztery reformy rządu Buzka; – objaśnia, na czym polegała zmienność sceny politycznej lat 90.; – wymienia sukcesy polskiej polityki zagranicznej;	**Uczeń:** **– zna daty:** 22.12.1990, 1992, 1997; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** rząd mniejszościowy, wojna na teczki, mała konstytucja, lustracja, Instytut Pamięci Narodowej (IPN), denominacja, Unia Wolności (UW), Akcja Wyborcza Solidarność (AWS), Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD), Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL), Samoobrona RP, Liga Polskich Rodzin (LPR), „postkomuna”, bezrobocie; **– zna postaci:** Stan Tymiński, Jan Olszewski, Hanna Suchocka, Waldemar Pawlak, Andrzej Lepper; – przedstawia środowisko związane z dawną władzą; – wyjaśni, na czym polegała „wojna na górze”; – charakteryzuje sytuację w parlamencie w 1991 i 1992 roku; – ocenia okres transformacji; – rozstrzyga problem „zwycięstwo lewicy czy powrót komuny”; – charakteryzuje kolejne rządy III RP; – ocenia dorobek polityczny i gospodarczy III RP;	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – debata „za i przeciw”, – metoda biograficzna. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe; *środki audiowizualne.	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – udziału w debacie.

			– porządkuje wydarzenia z dziejów ojczystych; *– dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.*	*– dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;* *– ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym;* *– dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.*		
27. Świat na przełomie wieków 1. Pierwsza wojna w Zatoce Perskiej 2. Afganistan talibów 3. Proces pokojowy na Bliskim Wschodzie 4. Wojna z terroryzmem 5. Rozszerzanie Zachodu 6. Koniec zimnej wojny? 7. Na przełomie wieków – postęp cywilizacyjny i globalizacyjny 8. Na przełomie wieków – wpływ postępu na człowieka i jego	2	10.8, 10.12.	**Uczeń:** **– zna daty:** 11.09.2001, 1993, 1.05.2004; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** talibowie, fundamentalizm, Al-Kaida, Unia Europejska, traktat z Maastricht (traktat o Unii Europejskiej), globalizacja, rewolucja informatyczna, anty- i alterglobalizm; **– zna postaci:** George W. Bush; – opisuje pierwszą wojnę w Zatoce Perskiej; – charakteryzuje rządy talibów; – rozumie, na czym polega konflikt Izrael–Autonomia Palestyńska; – opisuje wojnę z terroryzmem; – przedstawia etapy rozszerzania się Unii Europejskiej;	**Uczeń:** **– zna daty:** 1990, 1991, 1.11.1993, 14.06.1985, 21.12.2007, 31.12.1992, 1985,1.07.1991, 1999, 2004; **– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi:** „Pustynna Burza”, szariat, organizacja terrorystyczna, obóz w Guantanamo, World Trade Center (WTC), solidaryzm, subsydiarność, układ z Schengen, euro, rozpad Czechosłowacji; **– zna postaci:** Saddam Husajn, Jasir Arafat, Osama bin Laden, Władimir Putin; – charakteryzuje główne kierunki polityki zagranicznej USA po 1989 roku; – wymienia przyczyny i skutki wojny	**Metody:** – wykład, – praca z podręcznikiem, – praca ze źródłami, – praca z mapą, – metoda biograficzna, – debata „za i przeciw”. **Środki dydaktyczne:** *podręcznik: – tekst podręcznika, – materiał ilustracyjny, – teksty źródłowe, – mapa „Europa po 1989 roku. NATO i UE”;	**Ocenianie dotyczy:** – poziomu wiedzy (kartkówka), – pracy z materiałem ilustracyjnym, – analizy tekstów źródłowych, – pracy z mapami, – udziału w debacie.

środowisko			– wymienia państwa, które przystąpiły do NATO po 1989 roku; – wyjaśnia wpływ globalizacji i rewolucji informatycznej na współczesną rzeczywistość; – zna korzyści i zagrożenia wynikające z postępu cywilizacyjnego; *– porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej;* *– tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym.*	z terroryzmem; – wskazuje argumenty za i przeciw dotyczące procesu rozszerzania się UE; – charakteryzuje stosunki Rosja–USA po 1991 roku; – tłumaczy, na czym polegał powrót Rosji do mocarstwowych pozycji; *– dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych;* *– dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.*	*środki audiowizualne.	